

Magyar Hírlap

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:

UNGVÁR, TELEKI-UTCA 5.

Lapunk telefon száma: 156.

Bécsi szerkesztőség: VI., Wien, Köstlergasse 4.

A RUSZINSZKÓI MAGYAR PÁRTOK
SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS NAPILAPJA.

Felelős szerkesztő:

ZOMBORY DEZSŐ dr.

Szerkesztő

RÁCZ PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	280 K	Negyed évre	70 K
Fél évre	140 K	Egy hóra	24 K
Külföldre (Amerika)			
Egész évre	425 K	Fél évre	213 K

A kisebbségek ügye a génuai konferencián

GÉNUA, máj. 11. A génuai konferencia főbizottsága a beérkezett kérvényeket és a megtett javaslatokat tárgyalta. Így tárgyalás alá vette Keletgaliciának és Lettországnak határai rendezésére vonatkozó kérelmét s a Saarvidéknek egy memorandumát, mely a francia megszállás ellen tiltakozik. Ezután a

magyar delegációnak az utódállamok nemzeti kisebbségére vonatkozó panaszai kerültek a főbizottság elé.

Barihau ellenezte a panaszoknak a főbizottság ülésén való tárgyalását, mert szerinte ez ügyek a Népszövetség hatáskörébe tartoznak, de hozzájárult ahhoz, hogy külön bizottság tárgyalja az ügyet, melybe az utódállamok képviselői is meghívassanak.

Lloyd George a főbizottságban való tárgyalást tartotta szükségesnek s kívánta, hogy Magyarország annál is inkább meghalgattassék, mert eddig a konferencián nem engedték megfelelően szóhoz jutni.

Schanzer reámutatott arra, hogy kisebbségi ügyek kérdése helyesen csak úgy bírálható el, ha a tárgyalásokban szakemberek is részt vesznek.

Ezek után a főbizottság elhatározta, hogy a kisebbségek sérelmeire vonatkozó magyar memorandumot az első albizottság tárgyalásai alá bocsátja s a tárgyalásoknál úgy Magyarországot, mint pedig az utódállamok képviselőit megfogja hallgatni.

A határkiigazítás és az aggteleki csepkőbarlang

Pozsony, május 11.

A csehszlovák-magyar országhatár a legszebb, világhírű természeti kincsét az aggteleki csepkőbarlangot keresztül szeli. A barlang déli bejárata magyar területre esik, a tőle körülbelül 10 km.-re fekvő kijárat, azonban már csehszlovák területen van. A Toronytető déli oldalán, a barlang magyar területen levő bejáratánál magyar őr áll, az északi kijáratot csehszlovák csendőr őrzi. Hogy a határ hol vágja ketté a barlangot, a „török mecseken“, vagy a „nagy ebédlőn“, vagy talán a „paradicsomon“, azt senki sem tudja, mindössze annyi tény, hogy az új államalakulás óta a barlang el van zárva a látogatók elől. A határkiigazító bizottságnak munkáját képezi, hogy az ily nyilvánvaló abszurdumok megváltoztassanak s mivel a bizottság most végzi munkáját, csehszlovák részről akció indult meg, hogy a barlangot, a világ második legnagyobb csepkőbarlangját csatolják egészében a csehszlovák köztársasághoz. A magyar tudósok is akciót indítottak ezen ügyben és Cholnoky Jenő professzor legutóbb nagyobb cikkben tört lándzsát amellet, hogy a barlang magyar területen maradjon.

Népszavazást tartottak az amerikai szlovákok az autonómia ügyében

Pozsony, máj. 11.

Mint a „Slovák“ írja, Hlinka András képviselő autonómia-tervezete az amerikai szlovákok körében nem csak hogy élénk viták tárgya, hanem az amerikai szlovákoknak az autonómiáról való szavazásához vezetett. A „Slova d Amerika“ (A szlovák Amerikában) című pártatlan szlovák nyelvű amerikai napilap a Hlinka tervezetének megismerése után az amerikai szlovákok között rendes népszavazást kezdeményezett; naponta százával kapta a lap az autonómiához hozzájáruló nyilatkozatokat és most megállapítja, hogy azok száma, akik az autonómia mellett szavaztak, kétszer akkora volt, mint az autonómia elleneséié. Ebből kitűnik, — írja végül a lap — hogy az amerikai szlovákok nagy többsége az autonómia mellett van. Ezt biztonsággal kijelenthetjük, mert lapunk egész Amerikában el van terjedve — (Bohemia).

A duzzogó kisantant

Genua, máj. 10.

Tudvalevő dolog, hogy a génuai konferencia a Keletgaliciaiak kérésére elhatározta, hogy Keletgalicia határainak kérdését tárgyalás alá veszik. Ez a határozat nagyon kellemetlenül érintette Lengyelországot, amely azt vitatja, hogy a határok kérdését a békeszerződés eldöntvén, a génuai konferencia ezzel a kérdéssel nem foglalkozhatik. Lengyelország azzal fenyegetődik, hogy ha ezt a kérdést tárgyalni fogják, akkor otthagyja a konferenciát. A kisantant, amelyik a határok változatlanágának álláspontján áll, teljesen szolidáris e kérdésben Lengyelországgal.

A „Podkarpatské Listy“ a „Karpato Ruszkij Orel“ megalakulásáról

Ungvár, május 12.

Lapunk egyik múlt számában ismertettük a Munkácson megalakult „Karpato Ruszkij Orel“ megalakulását és azt a hatást, amit az a ruszinok töredékének, a Volosin társaságban kiváltott.

Magától értetődik, hogy e megalakulást a sokalista csehek körében is nagy ellenszenvvel fogadják, minek a csehek itteni lapja, a „Podkarpatské Listy“ nyíltan kifejezést is ad. E lap legutóbbi számában ugyanis „Munkácsi Orel“ fő- és „Bródy és Demkó az alapítók. — Konkurencia a Sokolnak. — A Sokol nem a ruszin népert dolgozik“ alcímek alatt Munkácsról keltezve a következőket írja:

A mi „Sokolunk“ mozgalmas és eredményteljes munkája, mely egyesület a nemzetileg öntudatra ébredt ruszin elemből is szép számot foglal magában, tüske lett dr. Kaminszky szemében, ki benne látja a legnagyobb veszedelmet, a nem a nép igazi boldogságához vezető uton haladó működésére.

Hogy a „Sokol“ működése ellensúlyoztassék, a „Kárpáti Futár“, dr. Kaminszkynek a napilapja gyűlést hívott egybe, a melyen az „Orel“ megalakításáról tárgyaltak.

Április 23-án gyűlést tartottak az itteni gimnáziumban dr. Karczub kormánybiztos elnöklése alatt 60 tag jelenlétében, kik között ott voltak Demkó és Bródy, a „Kárpáti Futár“-nak szomorúan ünnepelt szerkesztői, mint kezdeményezők.

A Hlinka-féle törekvés és szervezkedés vezérszónoka és agitátora Bródy szerkesztő volt, ki súlyos vádakát emelt a mi „Sokolunk“ ellen, nevezetesen, hogy a „Sokol“ nem dolgozik a ruszin nép érdekében, csak a csehek érdekében. A nép a „Sokol“ iránt nem viseltetik bizalommal, éppen ezért egy oly egyesületet kell alakítani, mely a nép lelki szükségletéről is gondoskodik. Bródynak kitartóan segített Csulák, Kaminszky agitátora, ki nagy bölcsen kijelentette, hogy neki a (ruszinak) nem kell saját földjén idegenektől tanulni.

Bródy fulladozott a szó áradattól, igyekezett bizonyítani az „Orel“ sürgős szükségességét és

— hogy leplezze a Hlinka-féle agitáció politikai hátterét — ügyes fogással felolvasta a brünni „Orel“ nélkül Podkarpatska Rus fenn nem állhat.

Indítványát azonban nem fogadták el egyhangulag. Különösen a Hassaj főjegyző (pedig ő közjegyző. Fordító) volt az, ki ellentmondott Bródynak, kifogásolva azt, hogy ő (t. i. Bródy, az őslakos Fordító) nem ismeri a falusi és városi lakosság szükségletét. (Talán Hassaj, a jöttment nagyorosz jobban ismeri? Fordító.) Visszatartja Bródy indítványát és ajánlja, hogy használják fel a célravezetőbb eszközöket meg a legközelebbi tapasztalatokat és lépjenek be mentől nagyobb számban a „Sokol“-ba.

Juracsko tanító az „Orel“ klerikalizmusa ellen foglalt állást és Bródynak arra a vádjára, hogy a „Sokol“ nem dolgozik a ruszinokért, kijelenti, hogy igen is, a ruszinokért dolgozik, mint azt Maly, itteni gimnáziumi tanár példája igazolja.

Bródy arra a vádra, hogy a ruszinszok között nincsen elég intelligencia és népszerűség, meg hogy a szervezkedés sikere kétséges, azt válaszolta, hogy az „Orel“ az idevaló magyar és zsidó egyesületek mintájára kell megszervezni.

Az okos ellenzék dacára Bródy indítványát 28 szavazattal 10 ellenében elfogadták. A jelenlévők fele nem szavazott. Ideiglenes elnökké dr. Karczub kormánybiztos, helyettes elnökké a Kaminszky Párt vezetőit, Holis Pált és Csulák F.-t választották meg. Bizottsági tagok lettek Popovics Jenő városi főjegyző, Bródy A. és Demkó M. szerkesztők, dr. Szolics munkácsi főszolgabíró, a Kaminszky Párt exponense, Spenik tanfelügyelő, dr. Toronszky árvaszéki elnök stb.

A gyűlésre a csehek és ruszinok közül azok, kiknek itt, mint a nemzet előmunkásainak nevük van, nem kaptak meghívót.

**Olvassuk és terjesszük
a Ruszinszkói Magyar Hírlapot!**